

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్న పరివారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణం :: అయోధ్యాకాండ :: ధర్మపథం

శ్రీ కోట నామ సంవత్సరం, దక్షిణాయణం,
శరత్ ఋతువు ,కార్తీకమాసం

536

శుక్ల ద్వాదశి - 13.11.2024

రేవతి - బుధవారము

శ్రీ గురు ధ్యానమ్

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః, గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పరంబ్రహ్మ తస్మై శ్రీగురవే నమః ॥

శ్రీనివాస ధ్యానమ్

శ్రీవేంకటాద్రినిలయః కమలాకాముకః పుమాన్ ।
అభంగురవిభూతిర్నస్తరంగయతు మంగళమ్ ॥

అథ సంకల్పః

శ్రీమదాదివరాహక్షేత్రే, విరాజమానస్య, శ్రీపద్మావతీజానేః, అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, శ్రీరామచంద్రరూపాంతరస్య, భగవతః, శ్రీవేంకటేశ్వరస్వామినస్సన్నిధౌ, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, పరిపూర్ణానుగ్రహేణ, అస్మిన్ భువనే , సమస్తాధివ్యాధీనాం, నివారణార్థం, భారతవర్షే విద్యావిత్తవాణిజ్య కృషివైద్యవైజ్ఞానిక, దేశరక్షణాదిరంగేషు, విద్యమానానామ్, ఆస్తికమహాజనానాం, సర్వేషాం, సకుటుంబానాం, ఆయురారోగ్యైశ్వర్య, సద్బుద్ధిత్యాది, సర్వశుభఫలప్రాప్త్యర్థం,ధర్మాచరణద్వారా శ్రీరామరాజ్యస్య, పునర్వ్యవస్థాపనార్థం, ఉద్యోగార్థినాం, సముచితోద్యోగప్రాప్త్యర్థం,దంపతీనాం, అనుకూలదాంపత్యసిద్ధ్యర్థం,సంతానస్య పితృవాక్యపరిపాలనానుకూల బుద్ధిప్రచోదనార్థం, సకలకార్యసిద్ధ్యర్థం గోసం రక్షణార్థంచ, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణే, అయోధ్యాకాండే, యథాశక్తి, శ్లోకవ్యాఖ్యాన పురస్కరం **ఏకనవతితమస్కర్ణ** శ్లోక పారాయణం, తథా, శ్రీధన్వంతరి మంత్ర పారాయణంచ, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, ఆచార్యముఖేన, కరిష్యామహే.

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన - కూజంతం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన - మనోజవం మారుతతుల్యవేగం జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠమ్ ।
వాతాత్మజం వానరయూధముఖ్యం శ్రీరామదూతం శిరసానమామి ॥

శ్రీ రామాయణ ప్రార్థన - వాల్మీకిగిరి సంభూతా రామసాగర గామినీ ।
పునాతి భువనం పుణ్యా రామాయణ మహానదీ ॥

శ్రీ రామ ప్రార్థన - అయోధ్యాభ్యేతు గుర్వర్థే త్యక్తారాజ్యం గిరౌవసన్ ।
పాదుకే భరతాయాదాత్ సరామః శరణం మమ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకనవతితమస్కంధః

ప్రేష్యాశ్చేట్యశ్చ వధ్వశ్చ బలస్థాశ్చ సహస్రశః ।
 బభూవుస్తే భృశం దృష్టాః సర్వే చాహతవాసనః ॥ 91.63 ॥

కుంజరాశ్చ ఖరోష్ట్రాశ్చ గోఽశ్వాశ్చ మృగపక్షిణః ।
 బభూవుస్సుభృతాస్తత్ర నాన్యో హ్యన్యమకల్పయత్ ॥ 91.64 ॥

నాశుక్లవాసాస్తత్రాసీత్ క్షుధితో మలినోఽపి వా ।
 రాజసా ధ్వస్తకేఠో వా నరః కశ్చిదదృశ్యత ॥ 91.65 ॥

ఆజైశ్చాపి చ వారాహైః నిష్ఠానవరసంచయైః ।
 ఫలనిర్యాహసంసిద్ధైః సూపైర్గంధరసాన్వితైః ॥ 91.66 ॥

పుష్పధ్వజవతీః పూర్ణాః శుక్లస్యాన్నస్య చాభితః ।
 దదృశుర్విస్మితాస్తత్ర నరా తౌహిస్సహస్రశః ॥ 91.67 ॥

బభూవుర్వనపార్శ్వేషు కూపాః పాయసకర్దమాః ।
 తాశ్చకామదుఘా గావః ద్రుమాశ్చాసన్మధుశ్చ్యుతః ॥ 91.68 ॥

వాప్యో మైరేయపూర్ణాశ్చ మృష్టమాంసచయైర్వృతాః ।
 ప్రతప్తపిఠరైశ్చాపి మార్గమాయూరకౌక్కుటైః ॥ 91.69 ॥

పాత్రీణాం చ సహస్రాణి స్థాలీనాం నియుతాని చ ।
 న్యర్బుదాని చ పాత్రాణి శాతకుమ్భమయాని చ ॥ 91.70 ॥

స్థాల్యః కుమ్భ్యః కరమ్భ్యశ్చ దధిపూర్ణాస్సుసంస్పృతాః ।
 యౌవనస్థస్య గౌరస్య కపిత్థస్య సుగన్ధినః ॥ 91.71 ॥

ప్రూదాః పూర్ణా రసాలస్య దధ్నశ్చేతస్య చాపరే ।
 బభూవుః పాయసస్యాన్యే శర్కరాయాశ్చ సశ్చయాః ॥ 91.72 ॥

కల్కాంశ్చుర్లకషాయాంశ్చ స్నానాని వివిధాని చ ।
 దదృశుర్బాజనస్థాని తీర్థేషు సరతాం నరాః ॥ 91.73 ॥

శుక్లానంశుమతశ్చాపి దన్తధావనసశ్చయాన్ ।
శుక్లాంశ్చన్దన కల్కాంశ్చ సముద్గేష్వవతిష్ఠతః ॥ 91.74 ॥

దర్పణాన్ పరిమృష్టాంశ్చ వాససాం చాపి సశ్చయాన్ ।
పాదుకోపానహాశ్చైవ యుగ్మాని చ సహస్రశః ॥ 91.75 ॥

ఆజ్ఞానీః కఙ్కతాన్కూర్చాన్ శస్త్రాణి చ ధనూంషి చ ।
మర్మత్రాణాని చిత్రాణి శయనాన్యాసనాని చ ॥ 91.76 ॥

ప్రతిపానహ్రదాన్ పూర్ణాన్ ఖరోష్ట్రగజవాజినామ్ ।
అవగాహ్య సుతీర్థాంశ్చ హ్రదాన్ సోత్పలపుష్కరాన్ ॥ 91.77 ॥

ఆకాశవర్ణప్రతిమాన్ స్వచ్ఛతోయాన్సుఖిష్టవాన్ ।
నీలవైడూర్యవర్ణాంశ్చ మృదూన్యవససశ్చయాన్ ॥ 91.78 ॥

నిర్వాపార్థాన్ పశూనాం తే దదృశుస్తత్ర సర్వశః॥ 91.79 ॥

వ్యస్మయన్త మనుష్యాస్తే స్వప్నకల్పం తదద్భుతమ్ ।
దృష్ట్వాఽఽతిధ్యం కృతం తాదృక్ భరతస్య మహర్షిణా ॥ 91.80 ॥

ఇత్యేవం రమమాణానాం దేవానామివ నన్దనే ।
భరద్వాజాశ్రమే రమ్యే సా రాత్రిర్వ్యత్యవర్తత ॥ 91.81 ॥

ప్రతిజగ్ముశ్చ తా నద్యః గంధర్వాశ్చ యథాగతమ్ ।
భరద్వాజమనుజ్ఞాప్య తాశ్చ సర్వా వరాఙ్గనాః॥ 91.82 ॥

తథైవ మత్తా మదిరోత్కటాః, నరాస్తథైవ దివ్యాగరుచన్దనోక్షితాః ।
తథైవ దివ్యా వివిధాస్సగుత్తమాః, పృథక్ప్రకీర్ణా మనుజైః ప్రమర్దితాః ॥91.83॥

ఇత్యార్షేశ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ఏకనవతితమస్కంధః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాణ్డే ద్వివినవతితమస్కర్ణః

తతస్తాం రజనీం వ్యుష్య భరతస్సపరిచ్ఛదః ।
కృతాతిథ్యో భరద్వాజం కామాదభిజగామ హ ॥ 92.1 ॥

తమృషిః పురుషవ్యాఘ్రం ప్రాఙ్జలిం ప్రేక్ష్య చాగతమ్ ।
హుతాగ్నిహూత్రో భరతం భరద్వాజోఽభ్యభాషత ॥ 92.2 ॥

కచ్ఛిదత్ర సుఖా రాత్రిః తవాస్మద్విషయే గతా ।
సమగ్రస్తే జనః కచ్ఛిత్ ఆతిథ్యే శంస మేఽనఘ ॥ 92.3 ॥

తమువాచాంజలిం కృత్వా భరతోఽభిప్రణమ్య చ ।
ఆశ్రమాదభినిష్క్రాంతమ్ ఋషిముత్తమతేజసమ్ ॥ 92.4 ॥

సుఖోషితోఽస్మి భగవన్ సమగ్రబలవాహనః ।
తర్పితస్సర్వకామైశ్చ సామాత్యో బలవత్త్వయా ॥ 92.5 ॥

అపేతక్లమసంతాపాః సుభిక్షాస్సుప్రతిశ్రయాః ।
అపి ప్రేష్యానుసాదాయ సర్వే స్మ సుసుఖోషితాః ॥ 92.6 ॥

ఆమన్తయేఽహం భగవన్ కామం త్వామృషిసత్తమః ।
సమీపం ప్రస్థితం భ్రాతురైత్రేణేక్షస్వ చక్షుషా ॥ 92.7 ॥

ఆశ్రమం తస్య ధర్మజ్ఞ ధార్మికస్య మహాత్మనః ।
ఆచక్ష్య కతమో మార్గః కియానితి చ శంస మే ॥ 92.8 ॥

ఇతి పృష్టస్తు భరతం భ్రాతృదర్శనలాలసమ్ ।
ప్రత్యువాచ మహాతేజాః భరద్వాజో మహాతపాః ॥ 92.9 ॥

భరతార్దతృతీయేషు యోజనేష్వజనే వనే ।
చిత్రకూటో గిరిస్తత్ర రమ్యనిర్దరకాననః ॥ 92.10 ॥

ఉత్తరం పార్శ్వమాసాద్య తస్య మన్దాకినీ నదీ ।
పుష్పితద్రుమసంఛన్నా రమ్యపుష్పితకాననా ॥ 92.11 ॥

అనన్తరం తత్సరితః చిత్రకూటశ్చ పర్వతః ।
తయోః పర్ణకుటీ తాత తత్ర తౌ వసతో ధ్రువమ్ ॥ 92.12 ॥

దక్షిణేనైవ మార్గేణ సవ్యదక్షిణమేవ వా ।
గజనాజిరథాకీర్ణాం వాహినీం వాహినీపతే ।
వాహయస్వ మహాభాగ తతో ద్రక్ష్యసి రాఘవమ్ ॥ 92.13 ॥

ప్రయాణమితి తచ్ఛ్చత్వా రజరాజస్య యోషితః ।
హిత్వా యానాని యానార్హాః బ్రాహ్మణం పర్యవారయన్ ॥ 92.14 ॥

వేపమానా కృశా దీనా సహ దేవ్యా సుమిత్రయా ।
కౌసల్యా తత్ర జగ్రాహ కరాభ్యాం చరణౌ మునేః ॥ 92.15 ॥

అసన్ముద్ధేన కామేన సర్వలోకస్య గర్హితా ।
కైకేయీ తస్య జగ్రాహ చరణౌ సవ్యపత్రపా ॥ 92.16 ॥

తం ప్రదక్షిణమాగమ్య భగవన్తం మహామునిమ్ ।
అదూరార్భరతస్యైవ తస్థా దీనమనాస్తదా ॥ 92.17 ॥

తతః పప్రచ్ఛ భరతం భరద్వాజో దృఢవ్రతః ।
విశేషం జ్ఞాతుమిచ్ఛామి మాత్యగాణాం తవ రాఘవ ॥ 92.18 ॥

ఏవముక్తస్తు భరతః భరద్వాజేన ధార్మికః ।
ఉవాచ ప్రాంజలిర్భూత్వా వాక్యం వచనకోవిదః ॥ 92.19 ॥

యామిమాం భగవన్ దీనాం శోకానశనకర్హితామ్ ।
పితుర్హి మహిషీం దేవీం దేవతామివ పశ్యసి ॥ 92.20 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే ద్వినవతితమస్కంధః

॥ ఫలశ్రుతిః ॥

ఆయుష్యమారోగ్యకరం యశస్యం సౌభ్రాతృకం బుద్ధికరం సుఖం చ ।
శ్రోతవ్యమేతన్నియమేన సద్భిః ఆఖ్యానమోజస్కరమృద్ధికామైః ॥

॥ శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః ॥

❧ **అథ భస్మస్థలి శ్లోకమ్** ❧

అచ్యుతానంత గోవింద, విష్ణో నారాయణామృత ।
రోగానే నాశయాశేషాన్, ఆశు ధన్వంతరే హరే ॥ 1 ॥

ఆరోగ్యం దీర్ఘమాయుష్యం, బలం తేజో ధియం శ్రియం ।
స్వభక్తేభ్యోఽనుగృహ్లాంతం, వందే ధన్వంతరిం హరిమ్ ॥ 2 ॥

ధన్వంతరేరిమం శ్లోకం, భక్త్యా నిత్యం పఠంతి యే ।
అనారోగ్యం న తేషాం స్యాత్, సుఖం జీవంతి తే చిరమ్ ॥ 3 ॥

ఓం, నమో భగవతే వాసుదేవాయ, ధన్వంతరయే, అమృతకలశహస్తాయ, వజ్రజలౌకహస్తాయ, సర్వామయవినాశనాయ, త్రైలోక్యనాథాయ, మహావిష్ణవే స్వాహా । ఓం, వాసుదేవాయ విద్మహే, సుధాహస్తాయ ధీమహి । తన్నో ధన్వంతరిః ప్రచోదయాత్ ।

అథ సప్త్రహస్థాస్థినో

ఆరోగ్యం పద్మబంధుర్వితరతు, నితరాం సంపదం శీతరశ్మిః,
భూలాభం భూమిపుత్రః, సకలగుణయుతాం వాగ్విభూతిం చ సౌమ్యః ।
సౌభాగ్యం దేవమంత్రీ, రిపుభయశమనం భార్గవః, శౌర్యమార్కిః,
దీర్ఘాయుస్సైంహికేయః, విపులతరయశః కేతుః, ఆచంద్రతారమ్ ॥
అరిష్టాని ప్రణశ్యంతు దురితాని భయాని చ ।
శాంతిరస్తు శుభం మేస్తు గ్రహాః కుర్వంతు మంగళమ్ ॥

అథ క్షమాప్రాస్థినో : యదక్షరపదభ్రష్టం, మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ, నారాయణ నమో-స్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ : కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా,
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేస్స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పఠస్మై,
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ : శ్రియః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ, శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

